

14ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δικηγορικών Συλλόγων

Σέρρες 19-22 Απριλίου 2019

«ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ και ΚΟΙΝΩΝΙΑ»

Εισηγήτρια: Νικολέττα Ν.Μπασδέκη, Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας

- Σχέσεις δικηγόρων με κοινωνικές ομάδες και φορείς, κοινά συμφέροντα και επιδιώξεις. Παρεμβάσεις, δράσεις και εκπροσώπηση σε θέματα ευρύτερου κοινωνικού εθνικού και δημόσιου ενδιαφέροντος
- Θεσμοθέτηση συστηματικής και μόνιμης συνεργασίας δικηγορικών συλλόγων με τα διάφορα επαγγελματικά επιμελητήρια. Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι ως φορείς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων

1.- Σχέσεις δικηγόρων με κοινωνικές ομάδες και φορείς, κοινά συμφέροντα και επιδιώξεις.

Στις μέρες μας, που η αγωνία και η ανασφάλεια διαρκώς επιτείνονται κι επεκτείνονται, που η βία και η κατάφορη παραβίαση των δημοκρατικών δικαιωμάτων και της ιδιωτικής ζωής ακολουθούν συνεχώς μια ανιούσα τάση, γίνεται επιτακτική η αναγκαιότητα συνεργασίας των δικηγόρων με τις διάφορες κοινωνικές ομάδες και ουσιαστικότερη η συμβολή του δικηγόρου ως υπερασπιστή των δικαιωμάτων και του δικαίου τόσο στα διάφορα πολιτικά θέματα, όσο και στις διαπροσωπικές μας σχέσεις. Η εικόνα που παρουσιάζει σήμερα ο κόσμος, η ίδια η κοινωνία μας αποτελεί πρόκληση για τη νομική επιστήμη, να στηρίζει την δικαιοσύνη και να προάγει τα δικαιώματα όλων των κοινωνικών ομάδων.

Οι ανεξάρτητες θεματικές αρχές στα ανθρώπινα δικαιώματα, στη δημόσια διοίκηση, στους θεσμούς διαφάνειας, στα θέματα καταναλωτών ενέτεινε την ανάγκη συνεργασίας με νομικούς, όπου η εξωθεσμική παρέμβαση εκτός των πυλών των δικαστηρίων ανέδειξε το σημαντικό ρόλο του συνηγόρου, του υπερασπιστή ακόμα και του ακτιβιστή δικηγόρου σε κοινά συμφέροντα και επιδιώξεις με άλλες κοινωνικές ομάδες.

Οι σχέσεις αλληλεπίδρασης και η συνεχής και συχνή συμμετοχή και αρωγή των δικηγόρων στις επιδιώξεις άλλων κοινωνικών ομάδων δεν αποτέλεσαν ποτέ στατική κατάσταση. Πολλά είναι τα παραδείγματα που μπορεί κανείς να ανακαλέσει, όπως είναι η ευεπίφορος συμμετοχή των δικηγόρων στις επιδιώξεις των υπερχρεωμένων αλλά και των εν γένει δανειοληπτών καθώς με την καίρια παρέμβαση τους θωράκισαν την προστασία των ασθενέστερων κοινωνικών τάξεων και των πολιτών χαμηλού εισοδήματος.

Η επιστήμη της νομικής και οι συλλειτουργοί της δικαιοσύνης, το δικηγορικό σώμα κατά τα τελευταία χρόνια συνεργάστηκε με επιτυχία για την ευόδωση έργων και σκοπών που είτε αναβαθμίζουν την ποιότητα στο τομέα των υπηρεσιών του τόπου μας, είτε εναρμονίζονται με την κοινοτική νομοθεσία. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν:

α) η συνεργασία των δικηγόρων και των τοπογράφων ήδη από την δεκαετία του 1990 μέχρι και σήμερα για την ένταξη των ακινήτων και των εμπραγμάτων δικαιωμάτων στο Εθνικό Κτηματολόγιο, έργο που μέχρι και σήμερα είναι σε εξέλιξη σε πολλές περιοχές της χώρας, που παρά τα προβλήματα και την παθογένεια του συστήματος, οδηγεί στην κτηματογράφηση της χώρας και την επίλυση πολλών προβλημάτων ιδιοκτησιακής μορφής.

β) η συνεργασία των δικηγόρων και των επιστημόνων της πληροφορικής στα ζητήματα των προσωπικών δεδομένων υπό τον νέο κανονισμό προστασίας προσωπικών δεδομένων και η από κοινού ανάληψη έργων συμμόρφωσης. Το νέο αυτό πεδίο θα επιφέρει υποχρεωτικά τη

συνεργασία δικηγόρων και επιστημόνων της πληροφορικής με νέες συνεργασίες σε τομείς συμμόρφωσης είτε ιδιωτών, είτε εταιρικών μορφών.

γ) Η άμεση συνεργασία δικηγόρων με τον κλάδο των φοροτεχνικών (λογιστών και οικονομολόγων) με δεδομένο την πολυπλοκότητα του φορολογικού μας συστήματος, την εκκαθάριση, αλλά και την εξυγίανση επιχειρήσεων σύμφωνα με τον νέο πτωχευτικό κώδικα η οποία επιβάλλεται να γίνει πιο συστηματική. Αλλά και στον χώρο της αναγκαστικής εκτέλεσης η συνεργασία δικηγόρων και οικονομολόγων ήταν και είναι απαραίτητη. Και δεν πρέπει αυτή να γίνεται υπό τη μορφή της ιδιωτικής συνεργασίας, αλλά υπό τη μορφή συλλογικής δράσης απαραίτητης μεταξύ δικηγορικών συλλόγων και οικονομικών επιμελητηρίων.

Η διεύρυνση των επιστημών και η συνεχής εξειδίκευση αυτών δημιούργησε και νέες ανάγκες ως προς την εξειδίκευση των δικηγόρων στα πλαίσια συνεργασίας με άλλους ειδικούς επιστήμονες. Τρανή απόδειξη το πρόγραμμα σπουδών των νομικών σχολών καθώς ο εμπλουτισμός των ειδικών μαθημάτων ή μαθημάτων επιλογής ανταποκρίνεται στην ανάγκη συνεχούς όσμωσης και επαφής των δικηγόρων με τις διάφορες κοινωνικές ομάδες για να ανταποκριθούν στις ανάγκες συνεργασίας που επιβάλλει η νέα εποχή.

Δεν πρέπει να παραβλέπεται στην συγκεκριμένη περίπτωση η μεγάλη προσφορά των δικηγόρων μεμονωμένα στην προστασία πολιτών δανειοληπτών. Η νομική βοήθεια (θεσμός κοινωνικού περισσότερο περιεχομένου και όχι οικονομικού) βοήθησε χιλιάδες συμπολίτες μας στην αποφυγή πλειστηριασμών και στη διάσωση περιουσιών. Στον τομέα αυτό η κοινωνική προσφορά των δικηγόρων υπήρξε τεράστια .

2.- Παρεμβάσεις, δράσεις και εκπροσώπηση σε θέματα ευρύτερου κοινωνικού εθνικού και δημόσιου ενδιαφέροντος.

Κατάκτηση του νομικού μας πολιτισμού αποτελεί το άρθρο 90 περ ζ του Κώδικα περί Δικηγόρων. Οι αρμοδιότητες των Δικηγορικών Συλλόγων εμπλουτίζονται με τη δυνατότητα που παρέχεται σε αυτούς για την άσκηση παρεμβάσεων ενώπιον δικαστηρίων και κάθε αρχής όχι μόνο για θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα τα μέλη του συλλόγου ή το δικηγορικό σώμα, αλλά και για κάθε θέμα εθνικού, κοινωνικού ή πολιτισμικού περιεχομένου. Συγκεκριμένα με το άρθρο 90 περ. ζ ορίζεται ότι: «... Η άσκηση παρεμβάσεων ενώπιον δικαστηρίων και κάθε αρχής (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι ανεξάρτητες αρχές) για κάθε ζήτημα εθνικού, κοινωνικού, πολιτισμικού, οικονομικού ενδιαφέροντος και περιεχομένου που ενδιαφέρει τα μέλη του συλλόγου ή το δικηγορικό σώμα γενικότερα, καθώς και για κάθε ζήτημα εθνικού, κοινωνικού, πολιτισμικού ή οικονομικού ενδιαφέροντος. Για την υλοποίηση και επίτευξη αυτού του σκοπού οι Δικηγορικοί Σύλλογοι μπορούν να υποβάλλουν αγωγή, κυρία ή πρόσθετη παρέμβαση, αναφορά, μήνυση, δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής, αίτηση ακύρωσης, ουσιαστική προσφυγή και γενικά οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα και μέσο οποιασδήποτε φύσης κατηγορίας ενώπιον κάθε δικαστηρίου ποινικού, πολιτικού, διοικητικού ουσίας ή ακυρωτικού ή Ελεγκτικού οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε οποιονδήποτε διεθνές δικαστήριο. Επίσης για τα πιο πάνω ζητήματα μπορούν να παρεμβαίνουν, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, σε κάθε αρμόδια αρχή στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε οποιανδήποτε άλλη υπηρεσία ή αρχή του διεθνούς δικαίου.»

Στην εφαρμογή αυτού του άρθρου που παραμένει ως έχει από την πρώτη έκδοση του Κώδικα περί δικηγόρων με βελτιωμένη διατύπωση, οι δικηγορικοί σύλλογοι όλης της χώρας έχουν εκδώσει ψηφίσματα, έχουν υποστηρίξει δράσεις, έχουν κατέβει στους δρόμους μαζί με άλλες κοινωνικές ομάδες ενισχύοντας την εκπροσώπηση σε θέματα είτε τοπικού ενδιαφέροντος είτε εθνικής εμβέλειας.

Είναι γνωστό ότι οι δικηγορικοί σύλλογοι έχουν παρέμβει σε θέματα μείζονος σημασίας τόσο επί εθνικών θεμάτων όσο και επί κοινωνικών. Το Ψήφισμα της Ολομέλειας των Προέδρων

των Δικηγορικών συλλόγων Ελλάδος στην Ορεστιάδα και την Αλεξανδρούπολη σε ότι αφορά τη συμφωνία των Πρεσπών αποτελεί τρανό παράδειγμα ότι το σώμα δεν το απασχολούν μόνο τα συντεχνιακά του προβλήματα, αλλά τα εθνικά και τα συλλογικά. Οι αιτήσεις ακύρωσης ενώπιον του ΣτΕ για τον νόμο περί ασφαλιστικών εισφορών συνέτεινε στην τροποποίηση αυτού ανεξαρτήτως της απόφασης που εκδόθηκε. Τέτοιες ενέργειες οδηγούν οπωσδήποτε σε πίεση στην εκάστοτε εξουσία, αφού καθίσταται σαφές ότι η αγωνία των δικηγόρων εκφράζει την αγωνία κοινωνικών τάξεων αλλά και ολόκληρης της κοινωνίας.

Πολλές επίσης είναι οι παρεμβάσεις των δικηγόρων με θυσία ακόμα και των στενών επαγγελματικών τους συμφερόντων συμμετέχοντας σε στάσεις ή σε αποχή των καθηκόντων τους προς υποστήριξη συλλογικών αιτημάτων τοπικής η εθνικής σημασίας.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να σταθώ ιδιαίτερα σε μια δυνατότητα παρέμβασης των δικηγορικών συλλόγων σε ένα ιδιαίτερα δυσάρεστο φαινόμενο που απασχολεί την ελληνική κοινωνία το οποίο δυστυχώς είναι τις περισσότερες φορές ερμητικά κλειστό πίσω από τους τοίχους ενός σπιτιού. Το φαινόμενο αυτό δεν είναι άλλο από την ενδοοικογενειακή βία, τη βία κατά των γυναικών αλλά και το τραγικότερο όλων τη βία κατά των παιδιών.

Στον τομέα αυτό οι δικηγορικοί σύλλογοι θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούν συλλογικά. Πέραν της επαγγελματικής απασχόλησης του κάθε δικηγόρου ατομικά θα πρέπει να δημιουργηθεί υπό την αιγίδα του εκάστοτε δικηγορικού συλλόγου ένας φορέας υποστήριξης των θυμάτων αυτών από εθελοντές δικηγόρους που σε συνεργασία με της κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων και τους συλλόγους κακοποιημένων γυναικών, αλλά και την εκπαιδευτική κοινότητα, θα παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες για την πρόληψη τέτοιων φαινομένων, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τα θύματα για τα δικαιώματά τους και τις ενέργειες στις οποίες θα μπορούν να προβούν για την πάταξη αυτών των φαινομένων βίας. Επίσης από κοινού με τους ανωτέρω φορείς ο φορέας αυτός θα προβαίνει σε οργάνωση εκδηλώσεων και ημερίδων για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας. Η δημιουργία ενός τέτοιου φορέα θα διευκολύνει τα θύματα να καταγγείλουν τα περιστατικά βίας και θα στείλει ένα σαφές μήνυμα σε όλες τις τοπικές κοινωνίες ότι αυτός που κακοποιείται δεν είναι μόνος του αλλά θα μπορεί να προσφεύγει σε θεσμικούς φορείς για την προστασία του.

Η συμμετοχή των δικηγόρων σε ευρύτερα ζητήματα επικυρώνει τη σημασία των αγώνων, προσθέτει κύρος και αξιοπιστία στη διεκδίκηση αυτών των αιτημάτων, συμβάλλει στη θεσμική αναγνώριση του ρόλου του και του σεβασμού που δικαιούται ο δικηγόρος και αποτελεί πλεόνασμα ισχύος για την επιδίωξη των στόχων παρέμβασης ή επίλυσης των ζητημάτων αυτών από τη Πολιτεία.

3.- Θεσμοθέτηση συστηματικής και μόνιμης συνεργασίας δικηγορικών συλλόγων με τα διάφορα επαγγελματικά επιμελητήρια.

Ο ρόλος των δικηγορικών συλλόγων από την αρχή της ίδρυσής τους, πέρα από την θωράκιση του λειτουργήματος του δικηγόρου, τη δημιουργία ενός ευνοϊκότερου κλίματος εργασίας ή την ώθηση του σεβασμού και της εμπιστοσύνης που θα πρέπει να απολαμβάνουν οι δικηγόροι από την κοινωνία, ήταν και η άσκηση παραβάσεων για κάθε θέμα εθνικού, κοινωνικού ή πολιτισμικού περιεχόμενου. Στα έτη που διανύουμε, όπου η εμπιστοσύνη στο πολιτικό και στο οικονομικό σύστημα φαίνεται να καταρρέει, είναι αναγκαίο όσο ποτέ να θυμηθούμε το σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισαν οι δικηγόροι και οι δικηγορικοί σύλλογοι στην υπεράσπιση των αρχών και των κανόνων του κράτους δικαίου. Η σημερινή χρονική συγκυρία είναι δύσκολη, η δικηγορική ύλη έχει συρρικνωθεί, ο κόσμος έχει αρνητική γνώμη για τη Δικαιοσύνη αλλά και για εμάς και η δικηγορία ως ελεύθερο επάγγελμα πλήττεται διαρκώς. Απέναντι σε όλα αυτά θα πρέπει να βάλουμε δύο λέξεις ως απάντηση, εξωστρέφεια και συνεργασία. Εξωστρέφεια με την έννοια των ενεργών επαφών και συνεργασιών με όλους τους επιστημονικούς φορείς και τα επαγγελματικά

επιμελητήρια, ανακτώντας έτσι τον σημαντικό θεσμικό μας ρόλο, συνεργασία με την έννοια της συνειδητής επιλογής να μοιραστούμε τη δύναμή μας με ακόμη περισσότερους, με την έννοια της συμπαράστασης, της συναίσθησης των αμοιβαίων υποχρεώσεων και δικαιωμάτων πέρα από τα στενά συμφέροντα μικρών κοινωνικών δομών με σκοπό την επίτευξη κοινών στοχεύσεων.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την θεσμοθέτηση συστηματικής και μόνιμης συνεργασίας των δικηγορικών συλλόγων με τα διάφορα επαγγελματικά επιμελητήρια και ειδικότερα:

1.- Ινστιτούτο Επιμόρφωσης: Με τη συνεργασία εσωτερικών ομάδων επιμορφωτών από μέλη των δικηγορικών συλλόγων και του εμπορικού επιμελητηρίου, του ΤΕΕ ή του ΣΕΒ, μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων μπορούσαμε να καταρτίσουμε επιχειρησιακά σχέδια εκπαίδευσης σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Στα επιχειρησιακά σχέδια εκπαίδευσης θα καταγράφονται οι επιμορφωτικές ανάγκες των μελών κάθε φορέα, θα γίνεται συσχέτιση των αναγκών με τους στρατηγικούς στόχους και θα προτείνονται συγκεκριμένοι τίτλοι προγραμμάτων που αντιστοιχούν στις διαπιστωθείσες εκπαιδευτικές ανάγκες ώστε να εφοδιάζονται τα μέλη των φορέων με τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες για την αποτελεσματικότερη ενάσκηση των επαγγελματικών τους καθηκόντων.

2.- Διοργάνωση συνεδρίων, σεμιναρίων, επαγγελματικών και εκπαιδευτικών συναντήσεων: Η συνεργασία με τα διάφορα επιμελητήρια για την από κοινού διοργάνωση συνεδρίων με θέματα κοινού ενδιαφέροντος θα συμβάλλει τα μέγιστα για την διεξαγωγή συνεδρίων με μεγάλη συμμετοχή πανελληνίας εμβέλειας, με αξιόλογους ομιλητές. Τα συνέδρια αυτά οι επαγγελματικές ή οι εκπαιδευτικές συναντήσεις θα έχουν ως αποτέλεσμα την διαρκή επιμόρφωση των μελών των φορέων.

3.- Η δημιουργία Συμβουλίου που θα αποτελείται από τους κατά τόπους προέδρους των δικηγορικών συλλόγων και των επιμελητηρίων: Θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα άτυπο συμβούλιο από τους προέδρους των δικηγορικών συλλόγων και των επιμελητηρίων που θα συνεδριάζει ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Το συμβούλιο αυτό θα αποτελεί ένα μέσο επικοινωνίας των προέδρων με γνώμονα την ανταλλαγή απόψεων και τη συνεχή ενημέρωση για τρέχουσες εξελίξεις. Το συμβούλιο αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στη διευκόλυνση των σχέσεων αλλά και στη διαχείριση των δυσκολιών και των συγκρούσεων που αντιμετωπίζουμε. Το συμβούλιο θα μπορούσε να προάγει το πνεύμα συνεργασίας και αλληλοϋποστήριξης και θα μπορούσε να συμβάλλει στην εκπλήρωση κοινών στόχων, να υποστηρίξει τις αναγκαίες δομικές αλλαγές στις παθογένειες της κρατικής διοίκησης και αξιοποιώντας τη συλλογική δύναμη των πολλών θα μπορούσε να διασφαλίσει και να διεκδικήσει με αποτελεσματικότερο τρόπο τα δικαιώματα του κάθε φορέα.

4.- Σε πανελλήνιο επίπεδο θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα τριτοβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο, μιας Πανελληνίας Ένωσης Ελευθέρων Επαγγελματιών που θα μας εκφράζει όλους και θα μπορεί να κινείται άμεσα και δυναμικά, με έναν Πρόεδρο (κάθε κλάδος θα έχει έναν εκπρόσωπο, ως Πρόεδρο Πανελληνίου Συλλόγου ΤΕΕ, Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος, Ολομέλεια Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων κλπ.) το οποίο συλλογικά όργανα, θα αποφασίζει για θέματα που πλήττουν τον κλάδο των ελευθέρων επαγγελματιών και θα εκπροσωπούν σε ανώτατο επίπεδο όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες. (Η ιδέα της πρότασης αυτής ανήκει στους συναδέλφους Γιάννη Γκισιάκη και Κων/νο Παπακασόλα και έχει δημοσιευτεί στο capital.gr)

Η μέχρι σήμερα πορεία απέδειξε ότι είναι δυνατή αυτή η συνεργασία. Για παράδειγμα οι Δικηγορικοί Σύλλογοι της χώρας υποστηρίζουν ενεργά και διαρκώς το θεσμό της διαμεσολάβησης. Προς το σκοπό αυτό, προβαίνουν σε κάθε ενδεδειγμένη και σκόπιμη ενέργεια για την προβολή και διάδοση του θεσμού της διαμεσολάβησης ως εναλλακτικής μορφής επίλυσης διαφορών, τόσο προς τους δικηγόρους, όσο και προς το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Προς την κατεύθυνση αυτή

έχουν συσταθεί αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες ως επιστέγασμα της συνεργασίας με τα επιμελητήρια της χώρας και λειτουργούν φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών.

Μορφές συνεργασίας μπορούν να υπάρξουν επίσης στη συμμετοχή δικηγόρων σε επιτροπές με απλή ή σύμφωνη γνώμοδοτηση σε ειδικότερα ζητήματα προστασίας καταναλωτών, εμπορικών μισθώσεων, νομιμότητας αποφάσεων συλλογικών οργάνων σε όλους τους βαθμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άλλες μορφές μόνιμης συνεργασίας με τα διάφορα επαγγελματικά επιμελητήρια θα μπορούσαν να είναι:

1. Η Συνεργασία με Οικονομικά επιμελητήρια και ΣΟΕ για την κατάρτιση δικηγόρων σε ζητήματα μακροοικονομίας αλλά και μικροοικονομίας. Η συνεργασία αυτή θα οδηγήσει στην ευχερή κατανόηση και επίλυση των διάφορων ζητημάτων που ανακύπτουν σε κάθε επιχείρηση γεγονός που θα έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη και πιο αποτελεσματική λειτουργία αυτής.

2.- Η Συνεργασία με το Ινστιτούτο Καταναλωτών με θεσμική εκπροσώπηση των δικηγορικών συλλόγων.

3.- Η Συνεργασία με τις ενώσεις επαγγελματιών μισθώσεων με θεσμική εκπροσώπηση των δικηγορικών συλλόγων για επίλυση των διαφορών.

Γίνεται σαφές ότι πεδία συνεργασίας αναδύονται, ότι οι θεσμικές προβλέψεις υπάρχουν, και ότι η συνεργασία με όρους κοινωνικής ωφέλειας μπορεί να επιτευχθεί. Ανεξάρτητα από τη διαφορετικότητα των προσδοκιών των επιμελητηρίων και των δικηγορικών συλλόγων, η συνεργασία μεταξύ μας θα έχει οφέλη σε πολλαπλά επίπεδα: στην ευρύτερη κοινωνία με την ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών, στην ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα με την υλοποίηση πολυάριθμων ερευνητικών προγραμμάτων και τέλος στις δημόσιες πολιτικές. Είναι αναγκαίο όσο ποτέ να διατηρήσουμε την μαχητικότητα, την ενεργή μας παρουσία στα κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά δρώμενα, ώστε με τον τρόπο αυτό να διατηρήσουμε και την εμπιστοσύνη που ανέκαθεν έδειχνε η κοινωνία σε εμάς. Διότι αν διατηρήσουμε την παράδοση που κληρονομήσαμε θα έχουμε κερδίσει και πάλι μία αξιόσεβαστη θέση στην κοινωνία.

4.- Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι ως φορείς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων

Οι δικηγορικοί Σύλλογοι έχουν υπηρετήσει τα συλλογικά δικαιώματα με την προάσπιση κυρίως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πέρα από το στενό επαγγελματικό συμφέρον. Διαχρονικά έχουν στηρίξει τους πρόσφυγες, έχουν συμβάλει στη αποκατάσταση ακτημόνων ειδικά στις περιοχές της Θεσσαλίας από όπου κατάγομαι κ.α. Στις τελευταίες δεκαετίες έχουν στηρίξει το καταναλωτικό κίνημα μέσω των δράσεων των ενώσεων καταναλωτών με τις συλλογικές αγωγές, παρεμβαίνοντας με τον τρόπο αυτό σε ένα μείζονος σημασίας κοινωνικό θέμα και βοηθώντας στην νομοθέτηση κανόνων δικαίου. Ανάλογες δράσεις στην εποχή της πληροφορίας αναμένεται να επεκταθούν και με την εφαρμογή των κυρωτικών διατάξεων σε σχέση με το νέο κανονισμό προσωπικών δεδομένων, όπου θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα προστασίας των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων τα επόμενα χρόνια. Στην κατεύθυνση αυτή οι δικηγορικοί σύλλογοι θα μπορούσαν να είναι οι θεματοφύλακες του κράτους δικαίου και του ευρωπαϊκού πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων. Θα μπορούσαν να έχουν ανοικτό δίαυλο επικοινωνίας να πλαισιώσουν και να ενισχύσουν τις διάφορες οργανώσεις προάσπισης και διαφύλαξης δικαιωμάτων συνδράμοντάς τους στον έλεγχο τυχών αυθαιρεσιών σε κάθε κοινωνική πτυχή. Με διάφορες συλλογικές δράσεις θα μπορούσαν να συμβάλλουν στη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών στους τομείς της οικονομίας, της απασχόλησης και των κοινωνικών ζητημάτων. Επίσης θα μπορούσαν να αντιδρούν δυναμικά καταγγέλοντας ή και ασκώντας παρεμβάσεις κάθε φορά που συλλογικά δικαιώματα όπως οι ίσες ευκαιρίες, η δίκαιη και ίση μεταχείριση όσον αφορά τους όρους απασχόλησης, την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία ή η έγκαιρη πρόσβαση σε οικονομικά

προσιτή και ποιοτική προληπτική και θεραπευτική υγειονομική περίθαλψη καταστρατηγούνται. Τέλος με διάφορες δράσεις, όπως η οργάνωση εκδηλώσεων και ημερίδων θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.

Το εύρος της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι μεγάλο τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στο χέρι μας είναι να παρέμβουμε θεσμικά και δυναμικά για την προάσπιση των δικαιωμάτων των κοινωνικών ομάδων και να αποδείξουμε ότι δεν είμαστε συντεχνία αλλά δυναμικοί εκφραστές του δικαίου και της δικαιοσύνης.

Εξάλλου ο ίδιος ο Κώδικας μας αναφέρει ρητά ότι στα καθήκοντά μας ανήκουν:

1.- Η υπεράσπιση των αρχών και κανόνων του κράτους δικαίου σε μια δημοκρατική πολιτεία

2.- Η διασφάλιση της λειτουργίας μιας ανεξάρτητης δικαιοσύνης , η οποία απονέμεται πάντοτε στο όνομα του ελληνικού λαού.

3.- Η διατύπωση γνώμων και προτάσεων που αφορούν τη βελτίωση της νομοθεσίας , την ερμηνεία και την εφαρμογή της. Στο πλαίσιο αυτό οι Δικηγορικοί Σύλλογοι αναγνωρίζονται ως σύμβουλοι της πολιτείας και συμμετέχουν υποχρεωτικά στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές

4.- Η διατύπωση κρίσεων και προτάσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας και της απονομής της δικαιοσύνης.

Με αυτά τα δεδομένα οι δικηγορικοί σύλλογοι ως σύμβουλοι της πολιτείας , ως υπερασπιστές του κράτους δικαίου και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν τα όργανα εκείνα που θα συμβάλλουν στην δημιουργία όλων εκείνων των θεσμών που υπερασπίζονται τα κοινωνικά και ατομικά δικαιώματα όλων των πολιτών .

**Η Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας
Νικολέττα Ν. Μπασδέκη**